

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

НН Інститут мистецтв

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона і використання історико-культурної спадщини

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту
Протокол № 1 від “30” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Охорона і використання історико-культурної спадщини
Викладач (-і)	Дутчак Олена Іванівна, кандидат історичних наук, доцент
Контактний телефон викладача	+380994607890
E-mail викладача	olena.dutchak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Структурні елементи культури України: матеріальна культура та духовна культура. Класифікація об'єктів історико-культурної спадщини. Формування елементів правової охорони пам'яток на території України (IX – XX ст.). Правова охорона пам'яток історії та культури в УРСР. Процес формування українського пам'яткоохоронного законодавства. Особливості законодавства України про охорону, використання і примноження культурної спадщини. Міжнародно-правове співробітництво України з європейськими державами у сфері реституції і повернення культурних цінностей. Нормативно-правові аспекти обліку об'єктів історико-культурної спадщини. Об'єкти матеріальної культури України під охороною ЮНЕСКО. Архівна система України. Ніціональний архівний фонд. Музеї України. Бібліотечна система України.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета дисципліни – формування у студентів теоретичних знань стосовно матеріальної та духовної культурної спадщини України, її охорони та збереження.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення із сучасною класифікацією матеріальних історико-культурних пам'яток; • надання систематизованих знань стосовно сучасної культурної політики України у сфері охорони матеріальної культурної спадщини; • засвоєння і використання знань щодо правового захисту матеріальної культурної спадщини; • формування компетенцій щодо ефективного та поліваріантного використання історико-культурної спадщини в соціокультурній діяльності. 	
4. Програмі компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичних проблем у соціокультурній сфері, у галузі освіти і науки, креативної економіки та культурних практик, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту культури і мистецтва та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;</p> <p>ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);</p> <p>ЗК 10. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;</p>	

ЗК 12. Здатність розробляти та управляти проектами;
 ЗК 14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
 ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
 ЗК 18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
 СК 19. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами;
 СК 22. Вміння використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління соціокультурними проектами;
 СК.29.Здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери;
 СК 30. Здатність розробляти та впроваджувати сучасні форми забезпечення соціокультурного партнерства.
 РН 4.Здійснювати практичну діяльність відповідно до чинного законодавства;
 РН 7. Здійснювати проектувальну роботу;
 РН 9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію;
 РН 13. Обґрунтовувати управлінські рішення;
 РН 17. Формувати професійні мережі, адвокації та лобіювати інтереси проекту/сектора (галузі).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	34
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	110

Ознаки курсу

Семес тр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Теоретико-практичні засади поняття «історико-культурна спадщина».	2	2	7
Тема 2. Становлення законодавства про охорону культурної спадщини України	2	2	7

Тема 3. Формування національного законодавства про охорону і використання культурної спадщини в Україні	2	2	7
Тема 4. Правове забезпечення реституції і повернення культурних цінностей, втрачених і незаконно переміщених (вивезених) з України	2	2	8
Тема 5. Об'єкти ЮНЕСКО в Україні	4	4	7
Тема 6. Історико-культурні заповідники України	2	4	7
Тема 7. Національні природні парки, заповідники, ботанічні сади, пам'ятки садово-паркового мистецтва	2	2	8
Тема 8. Музеї України в системі охорони, збереження і презентації пам'яток історії та культури	2	2	7
Тема 9. Національні релігійні святині України	4	4	7
Тема 10. Етнокультурний потенціал України	2	2	8
Тема 11. Архівна справа як форма збереження та використання історико-культурних пам'яток	2	2	7
Тема 12. Бібліотечна справа як форма збереження та використання	2	2	7

історико-культурних пам'яток			
Тема 13. Релігійні вірування українців: проблеми збереження та використання в соціокультурній діяльності	2	2	7
Тема 14. Археологічні пам'ятки України	2	2	8
Тема 15. Міжнародний досвід охорони та збереження історико-культурних пам'яток	2	2	8
ЗАГ.:	34	36	110

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (залік). <p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи.</p> <p>(п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.).</p> <p>100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%).</p> <p>Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %.</p> <p>Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%.</p>
-----------------------------------	--

	Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті. Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу.
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу. Студенти денної форми навчання завершують її виконання і здають на 9-му занятті практичного курсу. Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.
Практичні заняття	Оцінюється у п'ятибальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок
Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)
Відвідування занять	Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».

Неформальна освіта	<p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p> <p>Рекомендовані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про Краудфандинг. Як громадським діячам і соціальним підприємцям успішно залучати кошти. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/fundraising-crowdfunding-for-social-impact/ 2. Міжнародне гуманітарне право у професійній діяльності публічних службовців. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/humanitarian-law-public-servants/ 3. Qırım: Крим – це ми. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/qirim/
--------------------	---

8. Рекомендована література

1. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні. Київ, 1991. 193 с.
2. Великочий В.С. Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Міжнародний туризм: навч. посіб. Івано-Франківськ: Вид. Кушнір Г.М. 2015, 254 с.
3. Гріффен Л.О. Пам'ятка техніки як феномен історії і культури. Праці Центру пам'яткознавства. 2008. Вип. 14. С. 40 – 52.
4. Гріффен Л.О., Константинов, В.О. Український технічний музей. Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПіК. Ніжин, 2008. 172 с.
5. Дутчак О.І. Використання історико-культурної спадщини для потреб розвитку етнотуризму в країнах Центрально-Східної Європи (на прикладі України, Польщі та Словаччини). Карпатський край. 2016. №1(8), С. 120-127.
6. Дутчак О.І. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО в Україні: перспективи використання в індустрії туризму. Карпатський край. 2017. № 1 (9). С. 165-170. (фахове видання)
7. Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО в Україні та її роль в розвитку туризму. Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні: матер. III Всеукраїнської наук-практ. конф. Ч.1. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2017. С. 72–74.
8. Дутчак О.І. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО в Україні та її роль в розвитку туризму. Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні: матер. III Всеукраїнської наук-практ. конф. Ч.1. Миколаїв: ВП «МФ КНУКІМ», 2017. С. 72–74.
9. Дутчак О. І. Вплив туризму на охорону історико-культурних пам'яток: досвід та перспективи. Науковий огляд. 2013. С.163-172.
10. Дутчак О.І. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО в Україні: перспективи використання в індустрії туризму. Карпатський край, 2017 № 1 (9), С. 165-170.
11. Закон України «Про охорону культурної спадщини» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.
12. Заремба С.З. Нариси з історії українського пам'яткознавства. Київ: Аратта, 2002. 204 с.
13. Заремба С.З. Пам'яткознавство України: історія і сучасність. Праці Центру пам'яткознавства. 1992. Вип. 1. С. 5 – 24.
14. Заремба С.З. Українське пам'яткознавство: історія, теорія, сучасність. Київ, 1995. 289 с.
15. Зозуля С.Ю. Створення реєстру некрополістичних пам'яток України. Праці Центру пам'яткознавства. 2006 Вип. 10. С. 205 – 223.
16. Ковальчук Г.І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах. Київ, 2004. 644 с.

17. Кот С. І. Загальні питання висвітлення пам'яток. Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури (на матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України). Київ, 1999. 301 с. Частина перша. С.18—70.
18. Кот С.І. Теоретичні проблеми пам'яткознавства. Пам'яткознавчі студії в Україні: теорія і практика. Київ, 2007. С. 4-64.
19. Пам'яткознавчі студії в Україні: теорія і практика. Київ, 2007. 336 с.
20. Прибега Л.В. До питання термінологічних визначень у пам'яткоохоронній методиці. Праці Центру пам'яткознавства. 2003. Вип. 5. С.18 – 32.
21. Прибега Л.В. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України: методологічний аспект. Київ, 2009. 304 с.
22. Руденко С.Б. Музейна пам'ятка: соціокультурна сутність та місце в системі історико-культурних цінностей: монографія. Київ, 2012. 120 с.
23. Руденко С.Б. Про фундаментальні засади пам'яткознавства. Праці Центру пам'яткознавства. 2008. Вип. 14. С. 18 – 40.
24. Руденко С.Б. Терміносистема пам'яткознавства: уточнення дефініцій. Праці Центру пам'яткознавства. 2006. Вип. 9. С. 213-225.

Дутчак О.І., к.і.н., доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту